

N:o 392.

Laki**korvausosakkeiden hallintoyhteisöstä.**

Annettu Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 1945.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Ne osakkeet, jotka on luovutettu toisesta omaisuudenluovutusverosta 5 päivänä toukokuuta 1945 annetun lain 17 ja 18 §:n nojalla omaisuudenluovutusveron maksuksi, luovutetaan tämän lain mukaan perustettavalle yhteisölle käytettäväksi 5 päivänä toukokuuta 1945 annetun toisen korvauslain mukaan korvaukseen oikeutettujen hyväksi.

Yhteisön nimenä on korvausosakkeiden hallintoyhteisö ja sen kotipaikkana Helsingin kaupunki.

2 §.

Korvausosakkeiden hallintoyhteisön, jota jäljempänä nimitetään yhteisöksi, tehtävänä on hoitaa sille luovutettuja korvausosakkeita ja muuttaa ne valtioneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti rahaksi sekä jakaa yhteisölle kertyneet varat jäljempänä tässä laissa säädetyllä tavalla.

3 §.

Yhteisön kantapääoman suuruudeksi katsotaan sille 1 §:n mukaisesti luovutettujen osakkeiden yhteinen, toisesta omaisuudenluovutusverosta annetun lain 18 §:n nojalla annetun valtiovarainministeriön päätöksen mukaan laskettu arvo täysin kymmenintuhansin markoin. Kantapääoma jakaantuu osuuksiin, joiden nimellisarvo määrätään erikseen.

Yhteisön osuustodistukset, joiden siirto toiselle on sallittu, annetaan korvaukseen oikeutetuille heille tulevan korvauksen vä-

hennyksenä tai heille annettuja korvausobligatioita vastaan niiden nimellisarvosta.

Yhteisöllä on oikeus antaa osuustodistuksia sitä mukaa, kuin sille kertyy 1 §:ssä tarkoitettuja osakkeita. Osuustodistukset jakaa korvaukseen oikeutetuille valtiokonttori valtiovarainministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Osuustodistuksia on annettava ensisijaisesti niille korvaukseen oikeutetuille, jotka eivät saa muuta luontoiskorvausta, ja niitä on mahdollisuuksien mukaan jaettava tällaisille korvaukseen oikeutetuille suhteellisesti heille tulevaa korvausmäärää vastaavasti.

4 §.

Yhteisö voi nimiinsä saavuttaa oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä kantaa ja vastata. Osuustodistusten omistajat eivät vastaa henkilökohtaisesti yhteisön sitoumuksista.

5 §.

Yhteisö toimii valtiovarainministeriön valvonnan alaisena.

Yhteisön asioista päättävät korvaukseen oikeutettuja edustavat valtuutetut sekä yhteisön hallituksena toimiva johtokunta. Johtokuntaan määrää valtioneuvosto puheenjohtajan ja puolet muista jäsenistä. Toisen puolen valitseminen on edellä tarkoitettujen valtuutettujen asiana. Ennen kuin valtuutetut on asetettu, valtioneuvosto määrää kuitenkin nämäkin johtokunnan jäsenet korvaukseen oikeutettuja edustavista henkilöistä.

6 §.

Yhteisön johtokunnan jäsen ja muu toimihenkilö vastaa siitä vahingosta, joka on yhteisölle aiheutunut hänen huolimattomuudestaan taikka laillisten määräysten vastaisesta toiminnasta. Jos vahinko on useampien tuottama, vastatkoon kukin omasta ja toistensa puolesta sen korvaamisesta.

Yhteisölle toimitettavan haasteen ja muun tiedoksiannon katsotaan tulleen sen tietoon, kun siitä on annettu tieto yhteisön johtokunnan jäsenelle taikka sen nimen kirjoittamiseen oikeutetulle henkilölle.

7 §.

Yhteisö omistaa sille luovutetut osakkeet, ja yhteisöllä on suhteessa niihin osakeyhtiöihin, joiden osakkeita sillä on, kaikki muut osakkeenomistajalle kuuluvat oikeudet paitsi äänivalta yhtiön yhtiökokouksessa. Milloin yhteisön omistamat osakkeet edustavat vähintään kymmenettä osaa asianomaisen osakeyhtiön osakepääomasta, yhteisöllä kuitenkin on ne osakkeenomistajain vähemmistölle kuuluvat oikeudet, jotka mainitaan osakeyhtiöistä 2 päivänä toukokuuta 1895 annetun lain 26 §:n 2 momentissa, 26 a §:n 3 momentissa sekä 26 c §:n 1 ja 4 momentissa, sellaisina kuin nämä lainkohdat ovat 15 päivänä marraskuuta 1935 annetussa laissa.

Niiden yhteisön omistamien osakkeiden osalta, jotka on annettu osakeyhtiöiden toisen omaisuudenluovutusveron suorittamisesta niiden omilla osakkeilla 5 päivänä toukokuuta 1945 annetun lain mukaisesti, on noudatettava, mitä sanotun lain 7 §:ssä on säädetty.

8 §.

Yhteisön asioita on hoidettava liikeperiaatteiden mukaisesti.

Yhteisö älköön kuitenkaan lunastako omia osuustodistuksiaan älköönkä hankkiko sen kantapääomaan kuuluvien osakkeiden lisäksi muuta omaisuutta.

Mitä 2 momentissa on määrätty, ei koske toimistotehtävien hoitamista varten hankittavaa omaisuutta eikä myös sellaisten osakkeiden hankkimista, joiden merkitsemiseen yhteisöllä osakkeenomistajana on oikeus, ei myöskään omaisuuden hankkimista sellaiselta osakeyhtiöltä, jossa yhteisöllä on osakkeita ja joka on joutunut tai uhkaa joutua vararikkoon.

9 §.

Ne varat, jotka yhteisö on saanut osinkoina taikka muina tuloina, yhteisön menot niistä vähennettyinä, on jaettava osuustodistusten kuponkeja vastaan. Niin ikään on kuoletuksena jaettava yhteisön omaisuutta myydessään saamat varat.

10 §.

Osakeyhtiöllä, joka on osakeyhtiöiden toisen omaisuudenluovutusveron suorittamisesta niiden omilla osakkeilla annetun lain mukaisesti antanut osakkeita omaisuudenluovutusveron maksuksi, on osakeyhtiöistä annetun lain 21 §:n säännösten estämättä oikeus vuosittain, jos se on kysymyksessä olevan vuoden tammi—maaliskuun aikana tehnyt yhteisölle sitä tarkoittavan vaatimuksen, lunastaa tältä kymmenesosa veron maksuksi luovuttamistaan osakkeista valtiovarainministeriön sitä varten tulo- ja omaisuusverolaissa säädettyjen perusteiden mukaan vahvistamasta hinnasta. Tämä oikeus osakeyhtiöllä on ensi kerran vuonna 1947. Osakkeet, joiden osalta lunastusvaatimusta ei ole edellä sanotulla tavalla tehty, korvausosakkeiden hallintoyhteisö saa luovuttaa vapaasti.

Osakeyhtiöllä on 1 momentin säännösten estämättä oikeus valtiovarainministeriön kulloinkin antaman luvan perusteella lunastaa hallintoyhteisön hallussa olevia osakkeita niitä toisessa korvauslaissa tarkoitettuja obligatioita vastaan, jotka osakeyhtiö on saanut korvaukseen oikeutettuna tai luovuttaessaan vapaaehtoisesti korvaukseen oikeutetulle sellaista maaomaisuutta, minkä yhtiö 31 päivänä joulukuuta 1944 on omistanut.

Yhteisöllä on oikeus saada 1 ja 2 momentin mukaan lunastetuista osakkeista osinko siltä vuodelta taikka, jollei osakeyhtiön tilikautena ole kalenterivuosi, sinä vuonna viimeksi päättyneeltä tilikaudelta, jota seuraavan vuoden aikana lunastusvaatimus on tehty.

11 §.

Yhteisö ei suorita veroa valtiolle eikä kunnalle. Yhteisö on myös vapaa leimaveron suorittamisesta.

Jos osakeyhtiö lunastaa osakkeen 10 §:n mukaisesti taikka jos yhteisö muutoin luovuttaa osakeyhtiölle osakkeita tämän luovuttamia osakkeita vastaavasti eikä tämä tapahdu arvopaperipörssin välityksellä,

osakkeen luovutus on leimaverosta vapaa. Muissa tapauksissa on omaisuutta yhteisöltä saavan suoritettava leimaveroa, niinkuin siitä on tällaisia tapauksia varten säädetty.

12 §.

Yhteisön nimestä, kotipaikasta, toimialasta sekä johtokunnasta ja siitä, miten yhteisön nimi kirjoitetaan, on tehtävä

Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 1945.

ilmoitus kaupparekisteriin. Niin ikään on kaupparekisteriin ilmoitettava siihen merkityssä olosuhteessa tapahtunut muutos.

13 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

Tasavallan Presidentti

MANNERHEIM.

Ministeri Onni Hiltunen.

N:o 394.

Laki**toisesta omaisuudenluovutusverosta.**

Annettu Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 1945.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §.

Varojen hankkimiseksi 5 päivänä toukokuuta 1945 annetussa toisessa korvauslaissa tarkoitettujen korvausten maksamiseksi on valtiolle tämän lain mukaan suoritettava omaisuudenluovutusvero.

2 §.

Tässä laissa tarkoitettu verotus toimitetaan viitenä vuonna vuosittain sen omaisuuden perusteella, joka verovelvollisella oli verovuosien 1944, 1945, 1946, 1947 ja 1948 päättyessä.

Veroa ei kuitenkaan suoriteta 1 §:ssä mainitun korvauslain mukaan suoritettavasta korvauksesta.

Sellaisen kotimaisen osakeyhtiön osalta, jonka verotettava omaisuus verovuoden 1944 päättyessä tämän lain säännösten mukaan määrättyä on vähintään 10,000,000 markkaa, toimitetaan verotus vain sanotun omaisuuden perusteella, sen mukaan kuin jäljempänä 17 §:ssä säädetään.

Milloin 3 momentissa tarkoitettuun osakeyhtiöön vuoden 1944 jälkeen yhtyy osakeyhtiö, jota ei ole verotettu 17 §:n mukaan, on ensiksi mainittua yhtiötä yhtymisen jälkeen verotettava 1 momentin mukaan siitä omaisuudesta, joka jälkimmäisellä yhtiöllä oli viimeksi ennen yhtymistä toimitetussa omaisuudenluovutusverotuksessa.

3 §.

Verovelvollisia tämän lain mukaan ovat sekä ne, jotka 19 päivänä marraskuuta 1943 annetun tulo- ja omaisuusverolain 2 luvun säännösten mukaan ovat velvolliset suorittamaan veroa omaisuuden perusteella, että myös sanotun lain 10 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut yhteisöt, laitokset ja säätiöt siltä omaisuuden osalta, jota käytetään elinkeinon tai liiketoiminnan harjoittamiseen, niin myös saman pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut yhteisöt ja laitokset.

Verosta ovat kuitenkin vapaat ulkomaan kansalaiset sekä ulkomaiset valtiot, yhteisöt, laitokset ja säätiöt.

4 §.

Tämän lain mukaan verotettava omaisuus määrätään, mikäli jäljempänä tässä pykälässä ei toisin säädetä, tulo- ja omaisuusverolain säännösten mukaan, kuitenkin niin, että varoiksi luetaan myös mainitun lain 33 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu omaisuus 100,000 markan arvon ylittävältä osalta.

Varoiksi luetaan niin ikään verovelvollisen oikeus sellaiseen omaisuuteen, josta toinen toistaiseksi saa tuoton. Verovelvollisen sanotun oikeuden arvona pidetään sitä määrää, mikä jää jäljelle, kun omaisuuden käyvän hinnan mukaisesta arvosta vähenne-

tään tuoton saajan etuuden arvo, lasketuna tulo- ja omaisuusverolain 35 §:n 4, 5 ja 6 kohdassa olevien säännösten mukaan.

Verovelvollisen veronalaiseksi omaisuudeksi on myös katsottava se omaisuus, jota tulo- ja omaisuusverotuksessa ei lueta hänen veronalaiseksi omaisuudekseen 6 päivänä elokuuta 1943 eräiden talletusten ja obligatioiden omistajille myönnettävästä veronhuojennuksesta annetun lain nojalla.

Milloin verovelvollinen sotavahinkolakien nojalla tai muutoin muulla kuin korvauslain perusteella on oikeutettu saamaan korvausta tuhoutuneesta, vahingoittuneesta tai kadonneesta, tämän lain mukaan veronalaisesta omaisuudesta, on sellainen korvaus luettava verovelvollisen varoiksi.

Verovelvollisen varoihin sisältyvistä kotimaisista osakkeista ja osuuksista luetaan veronalaiseksi omaisuudeksi puolet, kuitenkin niin, että kotimaisen osakeyhtiön, osuuskunnan tai keskinäisen vakuutusyhtiön varoihin sisältyviä kotimaisen osakeyhtiön osakkeita ei lueta veronalaiseksi omaisuudeksi. Veronalaiseksi omaisuudeksi ei myöskään lueta sellaisia, asetuksella tarkemmin määrättäviä varoja, joita käytetään lääkintöhallituksen hyväksymän yksityisen sairaalan tai parantolan ylläpitämiseen.

5 §.

Omaisuuksien luovutusverotuksessa omaisuuden arvo määrätään tulo- ja omaisuusverolain säännösten mukaan.

Sellaisen maatalouskiinteistön arvoa, joka kuuluu maanhankintalain tai siirtoväen pika-asutuslain nojalla omaisuuttaan luovuttaneelle verovelvolliselle, älköön verovuoden 1944 jälkeen toimitettavissa omaisuudenluovutusverotuksissa määrättävä suuremmaksi kuin verovuoden 1944 omaisuudenluovutusverotuksessa, kuitenkin ehdolla, että luovutetun omaisuuden arvo on vähintään 8 sadalta viimeksi mainitussa verotuksessa luovuttajan omistamalle maatalouskiinteistölle tai, milloin hän omistaa useampia maatalouskiinteistöjä, niille yhteisesti määrätystä arvosta sekä että omaisuus näissä verotuksissa kuuluu samalle omistajalle kuin verovuoden 1944 päättyessä tai hänen jakamattomalle kuolinpesälleen.

6 §.

Jos verovelvolliselle toisessa korvauslaissa tarkoitettusta vahingosta on jäänyt

sanotun lain mukaan korvaamatta vähintään 40,000 markkaa, on hän oikeutettu tämän lain mukaisia verotuksia toimitettaessa veronalaisesta omaisuudestaan vähentämään sen määrän, mikä hänelle siten on jäänyt korvaamatta, kuitenkin niin, että sanottujen vähennysten yhteismäärä ei saa nousta korvaamatta jäävän vahingon yhteismäärää suuremmaksi.

Verovelvollinen on oikeutettu 1 momentissa mainituin tavoin vähentämään veronalaisesta omaisuudestaan verolautakunnan harkinnan mukaan niiden tappioiden määrän, mitkä hän on kärsinyt sen takia, että hänen saamistaan on vähennetty toisen korvauslain 35 §:n nojalla.

Kotimaiseen pankkiin, säästöpankkiin, osuuskassaan, postisäästöpankkiin tai osuuskunnan säästökassaan muille kuin shekki- ja niihin verrattaville tileille sijoitetun talletuksen omistajana oleva yksityinen henkilö on niin ikään oikeutettu veronalaisesta omaisuudestaan vähentämään sanottujen talletustensa yhteisen arvon 20,000 markkaan asti sekä tämän määrän ylittävältä osalta puolet, kuitenkin yhteensä enintään 40,000 markkaa.

7 §.

Tämän lain mukaan määrätystä omaisuudesta on vähennettävä 10,000 markkaa jokaiselta sellaiselta lapselta, jonka osalta verovelvolliselle on verovuoden tulon ja omaisuuden perusteella toimitettavassa tulo- ja omaisuusverotuksessa myönnetty lapsivähennystä.

8 §.

Jos verovelvollisen tämän lain mukaan määrättävä omaisuus ei nouse 80,000 markkaan, ei siitä mene veroa.

Veroa ei myöskään mene sellaiselta yksityiseltä henkilöltä, jonka tämän lain mukaan määrättävä omaisuus ei nouse 150,000 markkaan ja jonka verotettava tulo samalta vuodelta toimitettavassa tulo- ja omaisuusverotuksessa on ollut enintään 15,000 markkaa.

9 §.

Veroa suoritetaan, mikäli 2 ja 3 momentissa tai 17 §:ssä ei toisin määrätä, seuraavan asteikon mukaan:

Omaisuus mk		Vero % omaisuuden alarajan kohdalla	Veron vakioerä mk	Vero %, alarajan yli menevästä omaisuuden osasta
80,000—	160,000	0.4	320	1.2
160,000—	320,000	0.8	1,280	1.6
320,000—	640,000	1.2	3,840	2.0
640,000—	1,280,000	1.6	10,240	2.4
1,280,000—	2,560,000	2.0	25,600	3.0
2,560,000—	5,120,000	2.5	64,000	3.5
5,120,000—	10,000,000	3.0	153,600	4.02
10,000,000	tai enemmän	3.5	350,000	3.5

Kotimainen asunto-osakeyhtiö, asunto-osuuskunta, puolikunnallinen asuntoyhtiö ja 5 päivänä helmikuuta 1926 annetun asunto-osakeyhtiölain 25 §:ssä tarkoitettu osakeyhtiö, jonka omistaman rakennuksen huoneistojen yhteenlasketusta lattiapinta-alasta oli verovuoden päättyessä osakkaiden tai jäsenten omassa käytössä vähintään kolmasosa, mutta enintään puolet, suorittaa veroa 65 sadalta tämän pykälän mukaan lasketusta veromäärästä sekä 50 sadalta, jos osakasten tai jäsenten omassa käytössä mainittuna ajankohtana oli enemmän kuin puolet lattiapinta-alasta.

Säästöpankille tämän pykälän mukaan lasketusta verosta on vähennettävä se määrä, jonka se on 30 päivänä joulukuuta 1942 säästöpankkien selvitystoimiston lakauttamisesta ja siitä johtuvista toimenpiteistä annetun lain nojalla verovuonna suorittanut säästöpankkien selvitysrahastoon.

10 §.

Vuoden 1944 omaisuuden perusteella 9 §:n mukaan laskettu vero on suoritettava kaksinkertaisena.

11 §.

Veron määrääminen toimitetaan omaisuudesta verovuodelta tulo- ja omaisuusverotusta varten annettujen veroilmoitusten perusteella. Tulo- ja omaisuusverolain 33 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua omaisuudesta verovelvollisen kuitenkin tulee antaa veroilmoitus, sen mukaan kuin siitä erikseen määrätään.

Milloin verovelvollinen ei ole antanut omaisuudestaan 1 momentissa tarkoitettua veroilmoitusta tulo- ja omaisuusverotusta varten taikka on antanut sen puutteellisenä,

tulee hänen verolautakunnan puheenjohtajan kehoituksesta antaa veroilmoitus tai täydentää se.

12 §.

Jos verovelvolliselle, jonka vero olisi tulo- ja omaisuusverolain mukaan määrättävä Sosialististen Neuvostotasavaltain Liitolle luovutetulla tai vuokratulla alueella sijaitsevalla paikkakunnalla, on jäänyt jäljelle veronalaista omaisuutta, on vero sanotusta omaisuudesta asianomaisen verolautakunnan määrättävä, ellei valtiovarainministeriö toisin määrää, siellä, missä hänelle on määrätty tai voitaisiin määrätä tulo- ja omaisuusvero verovuoden tulosta ja omaisuudesta.

13 §.

Omaisuudenluovutusverotuksen toimittavat tulo- ja omaisuusverotusta varten asetetut verolautakunnat.

14 §.

Veron määrääminen on toimitettava sinä aikana ja siinä järjestyksessä, kuin siitä erikseen määrätään.

15 §.

Vero- tai tarkastuslautakunta on oikeutettu, milloin se katsoo olevan siihen ilmeistä syytä, vaatimaan ilmoitusvelvollisen sopivaksi katsomassaan yleisessä alioikeudessa valallansa vahvistamaan, että veroilmoituksessa mainitut tiedot ovat oikeat.

16 §.

Vero kannetaan niinä aikoina ja siinä järjestyksessä, kuin valtiovarainministeriö määrää.

17 §.

Kotimainen osakeyhtiö, jonka verotettava omaisuus on vähintään 10,000,000 markkaa, suorittaa veroa 20 sadalta verovuoden 1944 päättyessä olleesta, tämän lain mukaan verotettavasta omaisuudestaan. Osakeyhtiö on velvollinen, jollei se kokonaisuudessaan suorita veroaan 18 §:ssä säädetyin tavoin siinä tarkoitetuilla osakkeilla, korottamalla osakepääomaansa tai alentamalla osakkeittensa nimellisarvoa, niinkuin siitä erikseen säädetään, antamaan uusia osakkeita ja käyttämään ne veron maksuksi, mikäli valtiovarainministeriö ei jossakin tapauksessa toisin määrää.

Kotimaiselle osakeyhtiölle, jonka verotettava omaisuus on verovuoden 1944 päättyessä pienempi kuin 10,000,000 markkaa, mutta suurempi kuin 5,000,000 markkaa, voi valtiovarainministeriö myöntää oikeuden suorittaa sille pannun omaisuudenluovutusveron omilla osakkeilla sen suuruisena, kuin 1 momentissa on säädetty.

Osakeyhtiön, jota 1 ja 2 momentissa tarkoitetaan, on annettava uusia osakkeita sellainen määrä, joka vastaa yhtä suurta osaa näiden osakkeiden antamisen jälkeen liikkeessä olevien yhtiön osakkeiden kokonaisuudesta, kuin yhtiön omaisuudenluovutusvero on sen varoista. Yhtiön varoiksi luetaan tällöin verotetun omaisuuden arvon lisäksi myös kotimaisen osakeyhtiön osakkeet. Annettavien osakkeiden määrän vahvistaa valtiovarainministeriö. Jos edellä sanottujen säännösten soveltamisesta aiheutuisi, että olisi annettava osakkeiden murto-osia, taikka jos valtiovarainministeriö sen vuoksi, että osakeyhtiön osakepääoma ei muodostuisi tasalukuiseksi, tai muusta tällaisesta syystä havaitsee sen aiheelliseksi, ministeriö määrätköön osan omaisuudenluovutusverosta suoritettavaksi rahana. Niin ikään on, jos tarkastuslautakunta lainvoimaisella päätöksellä tai korkein hallinto-oikeus on korottanut tai alentanut 1 tai 2 momentissa tarkoitettua osakeyhtiön omaisuuden määrää, sanottua muutosta vastaava veronosa suoritettava tai palautettava rahana, sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää.

Osakkeet, jotka annetaan 1 tai 2 momentissa mainitussa tarkoituksessa, ovat leimaverosta vapaat. Sanottuja osakkeita tulee seurata vuodelta 1945 jaettavaan voittoon kohdistuvat osinkokupongit.

Mitä edellä on säädetty, ei koske asunto-osakeyhtiöitä eikä 5 päivänä helmikuuta 1926 annetun asunto-osakeyhtiölain 25 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiötä.

18 §.

Verovelvollinen on oikeutettu ensimmäisen veronkannon yhteydessä suorittamaan vuodelta 1944 määrätyn veron tai osan siitä valtiovarainministeriön määräämillä osakkeilla ministeriön niille vahvistaman arvon mukaan.

19 §.

Milloin osakeyhtiö, jonka osakkeita verovelvollinen on 18 §:n mukaan käyttänyt veronsa maksuksi, on ennen ensimmäistä veronkantoa ilmaisia osakkeita antamalla tai muulla siihen verrattavalla toimella saanut aikaan osakkeittensa arvon alentumisen siitä, mitä valtiovarainministeriö on niille veronmaksua varten vahvistanut, on verovelvollisen suoritettava näin puuttuva veromäärä, sen mukaan kuin siitä erikseen määrätään.

20 §.

Milloin veron tai veroerän suorittaminen määräajassa käy verovelvolliselle vaikeaksi, voi asianomainen lääninhallitus hakemuksesta myöntää hänelle maksuajan pitenystä enintään kahden vuoden ajaksi, jos veron tai veroerän suorittamisesta asetetaan hyväksyttävä vakuus, ja on verovelvollisen tällöin suoritettava korkoa 6 sadalta vuodessa.

Milloin verovelvollinen voi esittää riittävän selvityksen siitä, että hän luovuttaessaan omaisuuttaan maanhankintalain nojalla saa siitä itselleen valtion velkasitoumuksen, on 1 momentissa tarkoitettua lääninhallituksen myönnettävä hänelle hakemuksesta veronmaksussa lykkäystä siltä osalta veroa, kuin verovelvollinen voi sanotuilla velkasitoumuksilla sen suorittaa. Tälle veronosalle on verovelvollisen suoritettava korkoa 5 sadalta vuodessa.

Mitä 2 momentissa on säädetty, sovelletakoon vastaavasti myös silloin, kun verovelvollinen toisen korvauslain mukaan saa korvaukseen oikeutettuna obligatioita.

21 §.

Valtiovarainministeriö voi, milloin siihen on erikoista syytä, harkintansa mukaan hakemuksesta myöntää verovelvolliselle oikeuden suorittaa veronsa tai osan siitä muina arvopapereina kuin 18 §:ssä tarkoitettuina osakkeina, samoin kuin osittaisen tai täydellisen vapautuksen tämän lain mukaan maksuunpannun veron sekä sille kasvaneen veronlisäyksen suorittamisesta.

22 §.

Verovelvollisen tulee, saadakseen tehdä 6 §:ssä mainitun vähennyksen, asianomaiselle verolautakunnalle antaa selvitys sanotussa pykälässä tarkoitettua tappiota samoin kuin siinä mainitusta vahingon kokonaisuudesta sekä siitä suoritettavasta ja saamatta jäävästä korvauksesta.

23 §.

Jos 6 §:ssä mainittu tappio tai saamatta jäänyt korvaus, johon nähden verovelvollinen on esittänyt 22 §:ssä tarkoitettua vaatimuksen ja joka omaisuudenluovutusveroa määrättäessä on otettu huomioon, sittemmin asianomaisen korvausviranomaisen lainvoimaisella päätöksellä muuttuu, on verovelvollisella oikeus kuuden kuukauden kuluessa sen jälkeen hakea verolautakunnalta veronjärjestelyä.

Milloin verovelvolliselle 1 momentissa mainitusta syystä olisi pantava suurempi omaisuudenluovutusvero, kuin mitä hänelle on määrätty, on hän velvollinen kuuden kuukauden kuluessa siitä, kuin hän sai tiedon järjestelyn aiheesta, tekemään asiasta verolautakunnalle ilmoituksen.

24 §.

Veronjärjestelystä tehdyn hakemuksen johdosta taikka milloin verolautakunta tehdystä ilmoituksesta tai muutoin on saanut tiedon veronjärjestelyn aiheesta ja katsoo valtion edun järjestelyä vaativan, on omaisuudenluovutusvero saadun selvityksen ja aikaisemman veroilmoituksen perusteella uudelleen määrättävä säädetyssä järjestyksessä.

Se, joka on maksanut suuremman veron, kuin mitä hänelle veronjärjestelyn mukaan on tuleva, osoitettakoon saamaan lääninkonttorista liikamaksu takaisin. Sille, jonka

tulee suorittaa lisää veroa tai joka ei ennen ole veroa maksanut, tulee verolautakunnan puheenjohtajan kirjoittaa verolippu hänen suoritettavakseen tulevasta verosta, ja on vero asianomaisen lääninkonttorin toimesta häneltä kannettava. Valitusaika on näissä tapauksissa luettava verovelvolliselle siitä, kuin verolippu on hänelle todistettavasti annettu, ja valtionasiamiehelle verolautakunnan päätöksen antamispäivästä.

25 §.

Milloin verovelvollinen sen johdosta, että hän on ollut sotapalveluksessa taikka määrättyä maanpuolustusta tarkoittaviin tehtäviin tai työvelvollisuuslain nojalla työhön, on todistettavasti ollut estynyt säädetyssä järjestyksessä valittamasta häntä kohdanneesta, tämän lain edellyttämästä verotuksesta, on hän oikeutettu hakemaan muutosta mainittuun verotukseen valittamalla kolmenkymmenen päivän kuluessa esteen lakattua sen läänin tarkastuslautakuntaan, jossa vero on maksuunpantu.

26 §.

Omaisuus, johon voidaan vahvistaa kiinnitys, on koko siihen omaisuuteen kohdistuvan omaisuudenluovutusveron panttina, ja otetaan sanottu vero siitä paremmalla oikeudella kuin muut verot, julkisoikeudelliset maksut ja suoritukset sekä saamiset ja etuudet, joista omaisuus on kiinnitetty tai muutoin panttina.

27 §.

Milloin verovelvollinen 19 päivän syyskuuta 1944 jälkeen on myynyt, lahjoittanut tai muutoin luovuttanut veronalaista omaisuuttaan, älköön veroa määrättäessä luovutusta otettako huomioon, jos voidaan katsoa, että luovutus on ilmeisesti tapahtunut veron välttämistarkoituksessa, ja voidaan vero tällöin korottaa enintään 40 sadalta.

Jos sellainen osakeyhtiö, joka 17 §:n mukaisesti suorittaa omaisuudenluovutusveronsa uusia osakkeita antamalla, on vuoden 1944 joulukuun 31 päivän jälkeen menettelyt 1 momentissa sanotuin tavoin, valtiovarainministeriö voi määrätä, että sen on suoritettava luovutettua omaisuutta vastaava veron osa rahassa 1 momentissa mainituin korotuksin.

28 §.

Tämän lain edellyttämään verotukseen, muutoksenhakuun ja ilmoitusvelvollisuuteen sekä kantoon nähden samoin kuin muutoinkin noudatetaan, mikäli tässä laissa ei ole toisin säädetty, soveltuvin kohdin tulo- ja omaisuusverosta annetun lain säännöksiä, kuitenkin niin, että sanotun lain 38 §:n 1 momentin säännöstä ei ole sovellettava.

Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 1945.

Tasavallan Presidentti

MANNERHEIM.

Valtiovarainministeriöllä on valta tarpeen mukaan antaa veronkantoon nähden tulo- ja omaisuusverosta annetun lain säännöksistä poikkeavia määräyksiä.

29 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa tarvittaessa valtiovarainministeriö.

Ministeri *Onni Hiltunen.*

N:o 395.

Laki**osakeyhtiöiden toisen omaisuudenluovutusveron suorittamisesta niiden omilla osakkeilla.**

Annettu Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 1945.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §.

Kotimaisen osakeyhtiön, joka toisesta omaisuudenluovutusverosta 5 päivänä toukokuuta 1945 annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan on velvollinen taikka sanotun pykälän 3 momentin mukaan oikeutettu suorittamaan omaisuudenluovutusveronsa omilla osakkeillaan, tulee joko korottaa osakepääomaansa sellaisella määrällä, kuin sanotussa pykälässä säädetään, taikka vastavasti alentaa osakkeiden nimellisarvoa ja lisätä niiden lukumäärää.

Jos osakeyhtiön joillekin aikaisemmille osakkeille on määrätty etuoikeus ennen muita joko jako-osan saantiin tahi muussa kohden, tulee uusista osakkeista suhteellisesti yhtä paljon olla samalla tavoin etuoikeutettuja. Jollei osakkeiden lukumäärä ole siten jaollinen, että tämä on mahdollista, etuoikeutettujen osakkeiden lukumäärä on rajoitettava lähinnä alempaan määrään.

Jos osakeyhtiö ennen veron maksamista on yhtynyt toiseen yhtiöön, viimeksi mainittu yhtiö on suoritettava vero osakkeillaan, sen mukaan kuin siitä asetuksella määrätään.

2 §.

Korottaessaan 1 §:ssä sanotulla tavalla osakepääomaansa yhtiö voi, huolimatta osakeyhtiöistä 2 päivänä toukokuuta 1895 annetussa laissa ja yhtiöjärjestyksessä olevista määräyksistä, käyttää kaikkia rahastajaan taikka korottaa yrityksen pysyvästi

käytettäväksi tarkoitetun omaisuuden arvoa, jos se on noussut yli hankinta- tai valmistusarvon ja arvonnousu näyttää pysyvältä, niin myös käyttää sellaista erää, joka kirjanpitovelvollisuudesta 14 päivänä helmikuuta 1925 annetun lain 4 §:n 5 kohdan mukaisesti on otettu yhtiön velkojen puolelle.

Jollei yhtiöllä ole edellytyksiä osakepääomansa korottamiseen, sen on vastaavasti alennettava osakkeittensa nimellisarvoa.

3 §.

Annettavat uudet osakkeet on kirjoitettava korvausosakkeiden hallintoyhteisöstä 5 päivänä toukokuuta 1945 annetussa laissa tarkoitetun korvausosakkeiden hallintoyhteisön nimelle taikka, jos osakeyhtiön aikaisemmat osakkeet ovat haltijaosakkeita, asetettava haltijalle.

Osakeluetteloon ja osakkeihin on merkittävä, että osakkeet on tämän lain mukaisesti annettu korvausosakkeiden hallintoyhteisölle.

4 §.

Tämän lain mukaan annettavien osakkeiden osalta on, jos osakeyhtiön osakkeiden omistusta on ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita 28 päivänä heinäkuuta 1939 annetun lain mukaisesti rajoitettu, noudatettava sanotussa laissa ja yhtiön yhtiöjärjestyksessä tässä kohden olevia määräyksiä.

5 §.

Osakkeet, jotka on annettu tämän lain mukaisesti, on luovutettava valtiokonttorille siinä järjestyksessä, kuin siitä erikseen määrätään.

6 §.

Osakeyhtiö, jonka on annettava osakkeita tämän lain mukaisesti, on tarvittaessa velvollinen muuttamaan yhtiöjärjestyksensä siten, että se ei ole ristiriidassa tämän lain kanssa, ja selvitys siitä, että yhtiöjärjestys on muutettu ja muutos merkitty kaupparekisteriin, on esitettävä valtiokonttorille, ennen kuin osakkeet luovutetaan sille. Milloin osakepääoma yhtiöjärjestyksen niin salliessa on tätä muuttamatta korotettu yhtiökokouksen päätöksellä, on valtiokonttorille esitettävä selvitys osakepääoman korottamisesta ja sen merkitsemisestä kaupparekisteriin.

Yhtiöjärjestys on muutettava tai osakepääoma korotettava tämän lain mukaiseksi sen estämättä, mitä osakeyhtiöistä annettussa tai muussa laissa on säädetty tahi yhtiöjärjestyksessä määrätty. Sitä varten ei vaadita asian käsittelemistä useammassa yhtiökokouksessa, milloin se yhtiöjärjestyksen mukaan muutoin olisi tarpeen, ja yhtiökokouksen harkinnasta riippuvat asiat ratkaistaan yksinkertaisella ääntenenemistöllä.

Sen jälkeen kuin 1 momentissa mainittu yhtiöjärjestyksen muutos on vahvistettu tai osakepääoman korottaminen merkitty kaupparekisteriin ja ennen kuin korvausosakkeiden hallintoyhteisö on luovuttanut hallustaan asianomaisen osakeyhtiön tämän lain mukaisesti antamat osakkeet, saadaan sen yhtiöjärjestykseen vahvistaa muutos, jolla osakkeiden lukumäärää, nimellisarvoa, osakepääoman suuruutta tai osakkeisiin liittyvää etuoikeutta muutetaan, tai yhtiökokouksen päättämä osakepääoman korottaminen merkitä kaupparekisteriin vain, mikäli valtiovarainministeriö määräämillään ehdoilla on antanut muutoksen tekemiseen luvan.

Osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen muutosta älköön vahvistettako älköönkä yhtiökokouksen päättämää osakepääoman korottamista merkittäkö kaupparekisteriin, jollei asianomainen osakeyhtiö ole esittänyt selvitystä siitä, että se on tapahtunut tämän lain säännöksiä noudattamalla.

7 §.

Tämän lain mukaisesti annetuilla osakkeilla on sama oikeus osinkoon kuin osakeyhtiön muilla vastaavilla osakkeilla, mikäli 2 momentin säännöksistä ei muuta johdu.

Osingon, joka jaetaan sellaisille tämän lain mukaisesti annetuille osakkeille, jotka osakeyhtiön tilikauden päättyessä ovat korvausosakkeiden hallintoyhteisön hallussa, tulee, sikäli kuin voitonjakoon käytettävissä olevat varat ennen lain tai yhtiöjärjestyksen määräämää taikka yhtiökokouksen päätettävissä olevaa varojen rahastoihin siirtoa sekä ennen muuta voitonjakoa siihen riittävät, olla vähintään 2.5 prosenttia osakkeen lähinnä edellisessä tulo- ja omaisuusverotuksessa määrätystä arvosta.

Siinä tapauksessa, että korvausosakkeiden hallintoyhteisö ei osingonjakoon käytettävissä olevien varojen riittämättömyyden vuoksi jonakin vuonna ole saanut 2 momentin säännösten mukaan laskettua etuoikeutettua osinkoa, näin syntynyt vajaus on täytettävä etuoikeutettuna saamisena voittovarojen käytöstä seuraavilta tilikausilta päätettäessä, ei kuitenkaan myöhemmin kuin kymmenentenä vuotena vajauksen syntymisestä. Yhteisöllä on myös, mikäli osakeyhtiön verotettavan tulon määrää on 19 päivänä marraskuuta 1943 annetun tulo- ja omaisuusverolain 30 §:n nojalla korotettu, oikeus saada osakeyhtiöltä suoritus, joka vastaa niin suurta osaa korotetun tulon määrästä, kuin yhteisön hallussa olleiden osakkeiden määrä on ollut yhtiön osakkeiden kokonaismäärästä. Tätä varten yhteisöllä on oikeus pyynnöstä saada tarvittavat tiedot verotusviranomaisilta. Valtiovarainministeriöllä on kuitenkin, milloin siihen on erikoista syytä, oikeus harkintansa mukaan hakemuksesta myöntää osittainen tai täydellinen vapautus tässä tarkoitettujen saamisten suorituksesta.

Korvausosakkeiden hallintoyhteisön on kuukauden kuluessa osakeyhtiön tilikauden päättymisestä ilmoitettava hallussaan viimeksi sanottuna ajankohtana olleiden, tämän lain mukaisesti annettujen osakkeiden määrä yhtiölle.

8 §.

Osakeyhtiön oikeudesta lunastaa korvausosakkeiden hallintoyhteisöltä tämän lain mukaisesti annettuja osakkeita sekä yhteisön äänivallan käyttämisestä säädetään kor-

vausosakkeiden hallintoyhteisöstä annetussa laissa.

9 §.

Tämän lain mukaisesti annettu osake on, sitten kuin korvausosakkeiden hallintoyhteisö on luovuttanut sen hallustaan, samassa asemassa kuin yhtiön muut osakkeet, ja siitä on, mikäli kysymys ei ole osakeyhtiön lunastamasta osakkeesta, jonka osalta on noudatettava osakeyhtiöistä annetun lain 21 §:n 4 momentin määräyksiä, tehtävä merkintä osakkeeseen ja osakeluetteloon.

10 §.

Joka ryhtyy toimeen, jonka ilmeisenä tarkoituksena on loukata korvausosakkeiden hallintoyhteisön oikeutta tämän lain mukaisesti annettujen osakkeiden omista-

Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 1945.

Tasavallan Presidentti

MANNERHEIM.

jana, taikka muutoin rikkoo tämän lain määräyksiä, rangaistakoon, ellei muualla laissa ole ankarampaa rangaistusta säädetty, sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella.

Osakeyhtiölle tämän lain mukaan kuuluvien velvoitusten täyttämistä varten voidaan sille tai sen hallitukselle valtiovarainministeriön esityksestä määrätä uhkasakko siinä järjestyksessä, kuin ulosottolain voimaannemista annetun asetuksen 11 §:ssä on säädetty.

11 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

Ministeri *Onni Hiltunen.*

N:o 1124.

Laki

toisesta omaisuudenluovutusverosta annetun lain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 1945.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla, muutetaan toisesta omaisuudenluovutusverosta 5 päivänä toukuuta 1945 annetun lain 17 ja 18 § näin kuuluviksi:

17 §.

Kotimainen osakeyhtiö, jonka verotettava omaisuus on vähintään 10,000,000 markkaa, suorittaa veroa 20 sadalta verovuoden 1944 päättyessä olleesta, tämän lain mukaan verotettavasta omaisuudestaan. Osakeyhtiö on velvollinen, jollei se kokonaisuudessaan suorita veroaan 18 §:ssä säädetyin tavoin siinä tarkoitetuilla osakkeilla, korottamalla osakepääomaansa tai alentamalla osakkeittensa nimellisarvoa, niinkuin siitä erikseen säädetään, antamaan uusia osakkeita ja käyttämään ne veron maksuksi, mikäli valtiovarainministeriö ei jossakin tapauksessa toisin määrää.

Kotimaiselle osakeyhtiölle, jonka verotettava omaisuus on verovuoden 1944 päättyessä pienempi kuin 10,000,000 markkaa, mutta suurempi kuin 5,000,000 markkaa, voi valtiovarainministeriö myöntää oikeuden suorittaa sille pannun omaisuudenluovutusveron omilla osakkeilla sen suuruisena, kuin 1 momentissa on säädetty.

Osakeyhtiön, jota 1 ja 2 momentissa tarkoitetaan, on annettava uusia osakkeita sellainen määrä, joka vastaa yhtä suurta osaa näiden osakkeiden antamisen jälkeen liikkeessä olevien yhtiön osakkeiden kokonaisuudesta, kuin yhtiön omaisuudenluovutusvero on sen varoista. Yhtiön varoiksi luetaan tällöin verotetun omaisuuden arvon lisäksi myös kotimaisen osakeyhtiön osakkeet sekä ne määrät, joilla yhtiön veronalaista omaisuutta on 6 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vähennetty. Annettavien osakkeiden määrän vahvistaa valtiovarainministeriö. Jos edellä sanottujen säännösten soveltamisesta aiheutuisi, että olisi annettava osakkeiden murto-osia, taikka jos valtiovarainministeriö sen vuoksi, että osakeyh-

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 1945.

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa:

Pääministeri J. K. PAASIKIVI.

tiön osakepääoma ei muodostuisi tasalukuiseksi, tai muusta tällaisesta syystä havaitsee sen aiheelliseksi, ministeriö määrätköön osan omaisuudenluovutusverosta suoritettavaksi rahana. Niin ikään on, jos tarkastuslautakunta lainvoimaisella päätöksellä tai korkein hallinto-oikeus on korottanut tai alentanut 1 tai 2 momentissa tarkoitettua osakeyhtiön omaisuuden määrää, sanottua muutosta vastaava veronosa suoritettava tai palautettava rahana, sen mukaan kuin valtiovarainministeriö määrää.

Jos edellä tarkoitettu osakeyhtiö on 31 päivän joulukuuta 1944 jälkeen muutoin kuin ilmaisia osakkeita antamalla korottanut osakepääomaansa, ennen kuin se on antanut 1 ja 2 momentin mukaan veron maksuksi annettavat osakkeet, luetaan yhtiön 3 momentissa tarkoitetuiksi varoiksi myös ne varat, jotka yhtiö on saanut osakepääomaa korottamalla.

Osakkeet, jotka annetaan 1 tai 2 momentissa mainitussa tarkoituksessa, ovat leimaverosta vapaat. Sanottuja osakkeita tulee seurata vuodelta 1945 jaettavaan voittoon kohdistuvat osinkokupongit.

Mitä edellä on säädetty, ei koske asunto-osakeyhtiöitä eikä 5 päivänä helmikuuta 1926 annetun asunto-osakeyhtiölain 25 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiötä.

18 §.

Verovelvollinen on oikeutettu ensimmäisen veronkannon yhteydessä suorittamaan vuodelta 1944 määrätyn veron tai osan siitä valtiovarainministeriön määräämillä osakkeilla ministeriön niille vahvistaman arvon mukaan. Älköön veroa kuitenkaan maksettako osakkeilla, jotka on ostettu 5 päivänä lokakuuta 1945 tai sen jälkeen.

Ministeri Onni Hiltunen.